

До

г-жа Румяна Бъчварова
началник на кабинета на
министър – председателя
на Република България

На Ваш № 02-05-111/ 09.11.2009 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЪЧВАРОВА,

Във връзка с поставения въпрос във Вашето писмо Ви уведомяваме следното:

Съгласно чл. 20, ал.1 от Закона за радиото и телевизията Съветът за електронни медии е независим специализиран орган, който регулира радио- и телевизионната дейност чрез регистрирането или издаването на лицензии за осъществяване на радио- и телевизионната дейност и чрез упражняването на надзор само върху дейността на радио- и телевизионните оператори за спазване на този закон (ЗРТ).

На следващо място, разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ предвижда, че създаването на радио- и телевизионни програми в Република България е свободно и не се допуска цензурирането на програмите под каквато и да е форма (ал.2).

От изложеното следва, че Съветът за електронни медии няма право да се намесва в програмната политика на радио- и телевизионните оператори. Правомощията на Съвета са изчерпателно изброени в чл. 32, ал.1 от ЗРТ, като в т.1 изрично е посочено, че осъществява надзор върху дейността на радио- и телевизионните оператори за спазването на този закон.

За да отговори на поставения въпрос, Съветът взе предвид следното:

1. Според чл. 3 от **Конституцията на Република България** *официалният език в републиката е българският.*

В тази връзка е и нормата на чл. 36 от Конституцията:

“(1) Изучаването и ползването на българския език е право и задължение на българските граждани.

(2) Гражданите, за които българският език не е майчин, имат право наред със задължителното изучаване на българския език да изучават и ползват своя език.

(3) Случаите, в които се използва само официалният език, се посочват в закона.”

2. В Закона за радиото и телевизията се съдържат текстове, свързани с цитираните по – горе разпоредби на Конституцията.

2.1. В чл. 12, ал. 1 от ЗРТ е предвидено, че *програмите на радио- и телевизионните оператори се излъчват на официалния език, съгласно Конституцията на Република България.*

Следващата алинея втора на чл. 12 от ЗРТ въвежда изключение от този принцип, което е свързано с развитието на етническата толерантност в Република България:

“Ал. (2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2000 г.) Програмите или отделни предавания на радио- и телевизионните оператори могат да бъдат и на друг език, когато:

1. се разпространяват с образователна цел;

2. са предназначени за български граждани, за които българският език не е майчин...”

2.2. Същевременно законодателят е предвидил за националните обществени оператори БНТ и БНР и допълнителни изисквания при осъществяване на тяхната дейност.

В чл. 7 от ЗРТ е посочено, че *“Българското национално радио (БНР) и Българската национална телевизия (БНТ) са национален обществен радиооператор, съответно национален обществен телевизионен оператор, които:*

1. осигуряват програми за всички граждани на Република България;

2. съдействат за развитието и популяризирането на българската култура и българския език, както и на културата и езика на гражданите в съответствие с етническата им принадлежност;...”

Тези задължения на националните обществени оператори са конкретизирани в чл. 49 от ЗРТ:

“Чл. 49. (1) Българското национално радио и Българската национална телевизия създават национални и регионални програми; предавания за чужбина, включително за българите зад граница; предавания, предназначени за българските граждани, за които българският език не е майчин, включително и на техния език.”

3. В индивидуалната лицензия № 300- 00367/ 12.07.2001 г. на Българската национална телевизия (т.6.1.7. от лицензията) е посочено задължението на Българската национална телевизия да създава предавания, предназначени за българските граждани, за които българският език не е майчин, включително и на техния език (чл. 49, ал.1 от ЗРТ).

В случай, че БНТ иска изменение на условията на индивидуалната лицензия, следва да заяви това намерение с мотивирано искане пред Съвета за електронни медии, като се съобрази със становището на СЕМ относно общи изисквания за изменения на параметрите на лицензиите за радио- и телевизионна дейност, прието на 14.05.2007 г.

доц. д-р Маргарита Пешева

Председател на СЕМ